

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут іноземної філології
Кафедра германської філології та зарубіжної літератури

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з обов'язкової освітньої компоненти

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузь знань
Спеціальність
предметна спеціальність

03 Гуманітарні науки

035 Філологія

035.043 Германські мови та
літератури (переклад включно),
перша – німецька

спеціалізація
освітня програма

Німецька мова та література
(переклад включно)

ННІ

іноземної філології

Укладачі: завідувач кафедри германської філології та
зарубіжної літератури **Астрахан Наталя**,
викладач кафедри германської філології та
зарубіжної літератури **Зелінська Наталія**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри германської філології
та зарубіжної літератури
Протокол від № 4 від 13.10.2022

Завідувач кафедри _____ Наталя АСТРАХАН

Житомир 2022

УДК 82(1-87)
А 83

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол № 22 від 27 грудня 2022 року)*

Рецензенти:

Тетяна КОВАЛЬОВА, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету;

Олександр ЄВЧЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та політичного менеджменту Державного університету «Житомирська політехніка»;

Наталія ЩЕРБА, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Астрахан Н. І., Зелінська Н. М. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять із освітньої компоненти «Вступ до літературознавства» для здобувачів першого рівня вищої освіти. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка. 2022. 60 с.

© Астрахан Н. І., 2022

© Зелінська Н. М., 2022

© Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2022

ЗМІСТ

Опис освітньої компоненти.....	4
Критерії оцінювання навчальних досягнень на семінарському занятті....	5
Семінарське заняття № 1	7
Семінарське заняття № 2	9
Семінарське заняття № 3	11
Семінарське заняття № 4–5	13
Семінарське заняття № 6–7	16
Семінарське заняття № 8	19
Семінарське заняття № 9	21
Семінарське заняття № 10 (Орієнтовні завдання до підсумкового заняття у формі літературознавчої вікторини).....	24
Тестові завдання для самоконтролю.....	29
Поетичні тексти для аналізу	44
Питання до заліку.....	54
Рекомендована література.....	57

ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП / ОНП рівень вищої освіти	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -3	03 Гуманітарні науки 035 Філологія	Обов'язкова	
Модулів -1	Німецька мова та література (переклад включно)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		I	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2,1 самостійної роботи здобувача – 3,3 год.	Перший (бакалаврський)	10 год.	4 год.
		Практичні / Семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальна робота	
		-	-
		Вид контролю: залік	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ НА СЕМІНАРСЬКОМУ ЗАНЯТТІ

Відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка та згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» (https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.) розроблені критерії оцінювання відповідей на теоретичні питання та виконання практичних завдань на семінарських заняттях.

Академічні досягнення здобувачів за всіма видами навчальних робіт, передбачених навчальною та робочою програмами, силабусом, інструктивно-методичними матеріалами до семінарських занять, методичними рекомендаціями до організації самостійної та індивідуальної роботи, повно та системно оцінюються в ході поточного, модульного та підсумкового контролю.

Семінарське заняття	Теоретичні питання (кількість балів)	Практичні завдання (кількість балів)
Семінарське заняття № 1	50	50
Семінарське заняття № 2	50	50
Семінарське заняття № 3	50	50
Семінарське заняття № 4	50	50
Семінарське заняття № 5	50	50
Семінарське заняття № 6	50	50
Семінарське заняття № 7	50	50
Семінарське заняття № 8	50	50
Семінарське заняття № 9	50	50
Семінарське заняття № 10	50	50

Теоретичне завдання до заліку (словник літературознавчих термінів)	100	
Практичне завдання до заліку (аналіз поетичного тексту)		100
Підсумкова модульна контрольна Робота	100	

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема: ЛІТЕРАТУРА ЯК МИСТЕЦТВО СЛОВА

Мета: сформувати у здобувачів освіти уявлення про специфіку мистецтва, літератури як мистецтва слова, словесно-художнього образу; створити передумови для розуміння сутності художності.

Опорні поняття: література як мистецтво слова, закони художності, художній образ, знак, алегорія, символ, архетип, тоpos, літературні роди.

План

1. Мистецтво й наука.
2. Образність як основа художності. Специфіка словесного образу.
3. Література серед інших видів мистецтва.
4. Предмет, призначення та функції літератури.
5. Закони художності.
6. Типи художніх образів за предметністю, смисловим узагальненням, мірою умовності.
7. Слово – образ – літературний твір у психолінгвістичній теорії О. Потебні (реферат).
8. Походження художнього мислення.
9. Арістотель про розподіл літератури на роди. (Реферат).

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Білоус П.В. Основи літературознавства: Курс лекцій. Житомир, 1998.
3. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.
4. Іванишин В.П. Нариси з теорії літератури. Київ: Академія, 2010.
5. Костенко А. З. Діалектика художнього образу. Київ, 1986.
6. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
7. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
8. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.

Допоміжна

1. Арістотель. Поетика / Арістотель; [пер. Бориса Тена; вступ. ст. і коментарі Й. Кобова]. Київ : Мистецтво, 1967.
2. Білоус П. В. Навіщо література? Статті про словесну творчість. Житомир, 2007.

Практичне завдання

Записати у словник літературознавчих термінів визначення опорних понять теми.

Завдання для письмової роботи у гугл-формі

1. Назвіть головні відмінності мистецтва від науки.
2. Поясніть, як Ви розумієте думку Г. Е. Лессінга про «неречовий» характер словесного образу.
3. Література – це вид мистецтва ..., а не просторовий, ..., а не виражальний.
4. Назвіть основні закони художності.
5. Як Ви розумієте, що таке художня цілісність?
6. Яка функція художньої літератури є основною, а які додатковими? Чому?
7. Який науковець вперше провів аналогію між словом, образом і поетичним (літературним) словом? Які складники він виокремив у слові?
8. Всі види мистецтва походять, за О. Веселовським, з
9. Як називався трактат Арістотеля, у якому йшлося про трагедію, а також способи, предмет і засоби наслідування у мистецтві?
10. На яких думках Арістотеля ґрунтується сучасне розуміння розподілу літератури на роди?

Семінарське заняття № 2

Тема: ЛІТЕРАТУРНИЙ ТВІР ЯК ФОРМАЛЬНО-ЗМІСТОВНА ЄДНІСТЬ

Мета: сформувати у здобувачів освіти уявлення про феномен літературного твору, його основні теорії, твір як формально-змістовну єдність, художню цілісність.

Опорні поняття: літературний твір, автор, читач, художня форма (предметний світ, композиція, поетична мова), зміст (тема, проблема, ідейно-емоційна оцінка, пафос).

План

1. Літературний твір як поле діалогічної зустрічі автора та читача.
2. Проблема автора у сучасному літературознавстві (реферат).
3. Цілісність літературного твору як літературознавча проблема.
4. Змістовна сторона літературного твору: тематика, проблематика, ідейно-емоційна оцінка, пафос.
5. «Форма» як концептуальне поняття формалізму (реферат).
6. Предметний світ, композиція й художня мова як основні компоненти художньої форми.

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник Київ КІЇВ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Білоус П.В. Основи літературознавства: Курс лекцій. Житомир, 1998.
3. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.
4. Іванишин В.П. Нариси з теорії літератури. КІЇВ: Академія, 2010.
5. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. КІЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
6. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. КІЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
7. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.

Додаткова

1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Київ Львів: Літопис, 2004. 384 с.
2. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. Київ : Основи, 1998. 658 с.
3. Кодак М. П. Авторська свідомість і класична поетика. Київ : ПЦ «Фоліант», 2006. 336 с.

Практичне завдання

Записати у словник літературознавчих термінів визначення опорних понять теми.

Завдання для письмової роботи у гул-формі

1. Назвіть пари термінів, які відображають впливові теорії літературного твору.
2. Постструктуралістське літературознавство оголосило про «смерть ...».
3. У просторі літературного твору розгортається діалог між ...
4. Які два полюси утворюють напружену єдність у цілісності літературного твору (за М. М. Гіршманом)?
5. Назвіть основні поняття, що дозволяють описати змістовну сторону літературного твору.
6. Охарактеризуйте тему і основні проблеми одного зі своїх улюблених творів.
7. Сукупність прийомів літературного твору, що здійснюють естетичний вплив на читача, називаються...
8. Основними компонентами художньої форми є...
9. У предметний світ літературного твору входять...
10. Наведіть приклад того, як у конкретному літературному творі зображуване оцінюється з погляду певного ідеалу.

Семінарське заняття № 3.

Тема: СЮЖЕТ ТА КОМПОЗИЦІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Мета: сформувати у здобувачів освіти уявлення про сюжет як основу предметного світу літературного твору, інші складові зображуваного світу; пояснити сутність і роль хронотопу, персоносфери; визначити композицію як структуру художньої форми.

Опорні поняття: сюжет, фабула, мотив та лейтмотив, хронотон, предметна та текстуальна композиція, точка зору, художній текст.

План

1. Сюжет як основа предметного світу твору.
2. Сюжет і фабула.
3. Поняття про хронотон.
4. Персонажі та їх ціннісні орієнтації.
5. Типи сюжету.
6. Елементи сюжету.
7. Мотив у літературному творі. Мотиви фабульні та сюжетні. Мотив і лейтмотив.
8. Поняття про композицію літературного твору. Предметна та текстуальна композиція.
9. Поняття «текст» у сучасному літературознавстві (реферат).

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник Київ КІЇВ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Білоус П. В. Основи літературознавства: Курс лекцій. Житомир, 1998.
3. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.
4. Іванишин В.П. Нариси з теорії літератури. КІЇВ: Академія, 2010.
5. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. КІЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
6. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. КІЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
7. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.

Додаткова

1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Київ Львів: Літопис, 2004. 384 с.
2. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. Київ : Основи, 1998. 658 с.
3. Кодак М. П. Авторська свідомість і класична поетика. Київ : ПЦ «Фоліант», 2006. 336 с.

Практичне завдання

1. Записати у словник літературознавчих термінів визначення опорних понять теми.
2. На прикладі одного з прочитаних творів виокремити основні фабульні та сюжетні мотиви.

Завдання для письмової роботи у гул-формі

1. Назвіть основні складники предметного світу літературного твору.
2. Поясніть різницю між поняттями «сюжет» та «фабула».
3. Художній час та простір у їх взаємозв'язку називаються художнім...
4. Наведіть приклад центрального хронотопічного образу з прочитаного Вами твору.
5. Назвіть основні типи сюжету.
6. Як створюється образ персонажа твору (на прикладі одного з прочитаних творів).
7. Наведіть приклад фабульного і сюжетного (описового) мотиву.
8. Наведіть приклад лейтмотиву (на основі одного з прочитаних творів).
9. Зміна точок зору в процесі розгортання сюжету зумовлює особливості ... літературного твору.
10. Розкажіть про свого улюбленого персонажа. Чому саме цього персонажа Ви обрали?

Практичні заняття № 4-5

Тема: МОВА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Мета: сформувати у здобувачів освіти уявлення про засоби художньої виразності, що функціонують на різних рівнях художньої мови; показати шляхи їх створення, типи, пізнавальні та естетичні можливості; розкрити значущість естетичного задоволення в процесі сприйняття літературно-художнього твору, споглядання художнього образу.

Опорні поняття: мова художньої літератури, метафора, порівняння, метонімія, синекдоха, епітет, іронія, оксюморон, антитеза, гіпербола, літота, образний паралелізм, символ, алегорія, емблема; синтаксичні фігури (еліпс, алогізм, синтаксичний паралелізм, інверсія, анафора, епіфора, градація, плеоназм), асонанс, алітерація, звуконаслідування.

План

1. Мова художньої літератури як одна з мов духовної культури.
2. Номінативна та лексико-експресивна функція художньої мови.
3. Художні тропи та принципи їх класифікації.
4. Види словесно-предметної виразності: уособлення, образний паралелізм, образи-символи, образи-алегорії, образи-емблеми.
5. Інтонаційно-синтаксична виразність художньої мови (синтаксичні фігури):
 - Перша група – незвичний граматичний та семантичний зв'язок слів у словосполученні й реченні (еліпс, анаколүф, алогізм, амфіболія, гендіадіс).
 - Друга група – незвичний порядок слів у словосполученні та реченні (паралелізм, інверсія).
 - Третя група – незвична композиційна розмітка поетичного тексту за допомогою синтаксичних засобів (анафора, епіфора, політотон, градація, полісиндетон, асиндетон, плеоназм).
6. Поетична фонетика (асонанс, алітерація, звуконаслідування).

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник Київ КІЇВ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.

2. Білоус П.В. Основи літературознавства: Курс лекцій. Житомир, 1998.

3. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. КИЇВ : ВЦ «Академія», 2007.

4. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. КИЇВ : ВЦ «Академія», 2007.

5. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.

6. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Додаткова

1. Безпечний І. Теорія літератури. URL : <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/7756/file.pdf>

Практичні завдання

1. Знайти тропи, засоби словесно-предметної виразності, синтаксичні фігури, фонетичні прийоми у поетичному тексті (одна поезія за власним вибором).

2. Записати у словнику літературознавчих термінів визначення опорних понять теми. Навести приклади з самостійно добраного та проаналізованого поетичного тексту (див. завдання 1).

Завдання для письмової роботи у гугл-формі МОВА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ (ЛЕКСИКА)

1. Які мови духовної культури Ви знаєте?
2. Що вирізняє мову художньої літератури з-поміж інших мов духовної культури?
3. Що таке тропи?
4. Які тропи Вам відомі?
5. Наведіть приклад метафори.
6. Наведіть приклад метонімії.
7. Наведіть приклад синекдохи.
8. Що є характерним для епітета?

9. Чим відрізняється емблема від символу?
10. Прочитуйте поезію (за власним вибором). Які тропи й види словесно-предметної виразності у ній наявні?

МОВА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ (СИНТАКСИС, ФОНЕТИКА)

1. *Еліпс, паралелізм, анафора* – це засоби інтонаційно-синтаксичної виразності, які називають також
2. Яке етимологічне значення має термін «*анаколуф*»?
3. Які види синтаксичного паралелізму Вам відомі?
4. Як називається синтаксична фігура, що передбачає повторення в певному контексті одного слова у різних відмінках?
5. Поясніть, чим відрізняються *анафора* та *епіфора*?
6. Наведіть приклад *інверсії*.
7. Як назвати прийом, що передбачає повторення сполучника або прийменника в певному контексті?
8. Назвіть основні прийоми поетичної фонетики.
9. Яким словом можна замінити термін «*ономатопея*»?
10. Прочитуйте фрагмент поетичного тексту. Виокремте в ньому синтаксичні та фонетичні засоби виразності.

Семінарські заняття № 6-7

Тема: ОСНОВИ ТЕОРІЇ ВІРША

Мета: сформувати у здобувачів освіти уявлення про ритм та метр, системи віршування, особливості силабо-тоніки; навчити визначати розмір вірша, робити метричну схему; викликати цікавість до основ версифікації, прагнення застосувати на практиці отримані знання.

Опорні поняття: ритм, метр, стопа, мора, цезура, гекзаметр, пентаметр, тонічна, силабічна, силабо-тонічна системи віршування, ямб, хорей, дактиль, анапест, амфібрахій, верлібр та дольник, рима, клаузула, строфа.

План

1. Мова прозаїчна та віршована.
2. Ритм та метр (як міра ритму).
3. Антична система віршування. Поняття про стопу, мору та цезуру. Гекзаметр і пентаметр.
4. Тонічна система віршування та усний народний вірш.
5. Структурні особливості силабічного вірша.
6. Силабо-тонічна система віршування. Основні поетичні розміри (ямб, хорей, дактиль, анапест, амфібрахій). Верлібр та дольник.
7. Рима та її види. Типи клаузул. Типи римування. Поняття про білий вірш.
8. Поняття строфи та види строф.

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник Київ КІЇВ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Білоус П. В. Основи літературознавства: Курс лекцій. Житомир, 1998.
3. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. КІЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
4. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. КІЇВ : ВЦ «Академія», 2007.

5. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.

6. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Додаткова

1. Безпечний І. Теорія літератури. URL : <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/7756/file.pdf>
2. Качуровський І. Метрика. КИЇВ : Либідь, 1994. 120 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk591846.pdf>
3. Качуровський І. Строфіка. Мюнхен : Інститут літератури імені М. Ореста, 1967. 350 с. URL : <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1055/file.pdf> застаріле джерело

Практичні завдання

1. Дібрати фрагменти з поезій, що ілюструють основні двоскладові та трискладові розміри.
2. Записати у словнику літературознавчих термінів визначення опорних понять теми. Навести приклади з самостійно обраного та проаналізованого поетичного тексту.

Завдання для письмової роботи у гул-формі

Письмова робота 1

1. Чи можна стверджувати, що проза позбавлена ритмічної організації?
2. Вставте пропущені слова: ... – це схематичне відображення ...
3. Що таке мора?
4. Скільки мор у двоскладовій стопі з наголосом на першому складі? Як буде називатися така стопа?
5. Що таке цезура?
6. Як називався шестистопний метричний дактиль, що зумовлював ритмічну організацію поем Гомера «Іліада» та «Одіссея»?
7. Тонічна система віршування передбачає однакову кількість ... у зіставних віршованих рядах.

8. Силабічна система віршування передбачає однакову кількість ... у зіставних віршованих рядах.
9. Назвіть основні двоскладові та трискладові розміри силабо-тонічної системи віршування.
10. Наведіть в якості приклада один віршований ряд, визначте розмір та вкажіть кількість мор.

Письмова робота 2

1. У чому полягає специфіка тонічної системи віршування?
2. Як називається система віршування, яка передбачає однакову кількість складів у зіставних віршованих рядах?
3. Назвіть основні двоскладові та трискладові розміри силабо-тонічної системи.
4. Як називається трискладова стопа з наголосом на другому складі? Скільки мор вона налічує?
5. Наведіть приклад віршованих рядів, ритмічна організація яких передбачає ямб.
6. Наведіть приклад віршованих рядів, ритмічна організація яких передбачає амфібрахій.
7. Чи можна стверджувати, що білий вірш і верлібр – це одне й те саме? Якщо ні, поясніть, у чому різниця?
8. Наведіть приклад точної й багатой окситонної рими.
9. Які принципи римування можливі у чотиривірші?
10. Наведіть фрагмент поетичного тексту (2-4 рядки). Визначте особливості ритміко-метричної організації (віршований розмір), охарактеризуйте риму.

Тема: ЛІТЕРАТУРНІ РОДИ ТА ЖАНРИ.

Мета: сформувати у здобувачів освіти уявлення про літературний рід та жанр, їх роль у розгортанні літературного процесу; викликати цікавість до проблем літературної генерики та генології.

Опорні поняття: літературний рід, епос, лірика, драма, літературний жанр, епопея, роман, повість, оповідання, казка, байка, ода, елегія, сонет, пісня, трагедія, комедія, драма.

План

1. Поняття про літературний рід. Розподіл літератури на роди.
2. Епос, лірика й драма, їх основні властивості.
3. Міжродові (синтетичні) форми. Їх значення.
4. Поняття про літературний жанр.
5. Структура жанру.
6. Жанрова система та жанрова еволюція.
7. Епічні, ліричні та драматичні жанри.

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: Монографія. Львів: ПАІС, 2005. 368 с.
3. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. КИЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
4. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. КИЇВ : ВЦ «Академія», 2007.
5. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.
6. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Додаткова

1. Шляхова Н. М. Еволюція форм художнього узагальнення : навчальний посібник. Вид. 2-е, доповн. Одеса : Астропринт, 2011. 152 с.

Практичні завдання

1. Записати у словнику літературознавчих термінів визначення опорних понять теми.
2. Підготувати розповідь про улюблений літературний жанр.

Завдання для письмової роботи у гугл-формі

1. Хто з представників античної естетичної думки створив передумови для виокремлення літературних родів на основі трьох можливих способів наслідування природі? Як називався його трактат?
2. Які роди літератури Вам відомі?
3. Назвіть характерні ознаки епосу.
4. Назвіть характерні ознаки драми.
5. Назвіть характерні ознаки лірики.
6. Які приклади міжродової взаємодії (синтезу) Вам відомі?
7. Які рівні функціонування поняття «літературний жанр» характеризує Н. Х. Копистянська?
8. Яку роль у структурі жанру відіграє його еволюція (генеза та історія)?
9. Наведіть кілька прикладів епічних, драматичних та ліричних жанрів.
10. Охарактеризуйте жанрову природу одного з прочитаних Вами творів (за власним вибором).

Тема: ПОНЯТТЯ ПРО ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Мета: сформувати уявлення про літературний процес, його чинники, основні літературні епохи, літературно-художні напрями, течії; забезпечити можливість використання термінологічного інструментарію, необхідного для теоретико-літературного осягнення історико-літературного матеріалу.

Опорні поняття: літературний процес, літературно-художній напрям, літературна епоха, бароко, класицизм, романтизм, реалізм, модернізм, постмодернізм.

План

1. Поняття про літературний процес.
2. Світова література й національні літератури.
3. Традиції та новаторство у процесі літературного розвитку.
4. Проблема періодизації в історії літератури. Основні літературні епохи (періоди).
5. Поняття про літературно-художній напрям, літературні течії та школи.
6. Особливості літератури античності. (Реферат)
7. Особливості літератури середньовіччя. (Реферат).
8. Особливості літератури Відродження. (Реферат).
9. Особливості літератури Просвітництва. (Реферат).
10. Класицизм. (Реферат).
11. Бароко. (Реферат).
12. Романтизм. (Реферат)
13. Реалізм. (Реферат)
14. Модернізм. (Реферат)
15. Постмодернізм. (Реферат)

Література

Основна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.

2. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: Монографія. Львів: ПАІС, 2005. 368 с.

3. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 1. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Київ : ВЦ «Академія», 2007.

4. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка]. Київ : ВЦ «Академія», 2007.

5. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль, 2002.

6. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Додаткова

1. Шляхова Н. М. Еволюція форм художнього узагальнення : навчальний посібник Вид. 2-е, доповн. Одеса : Астропринт, 2011. 152 с.

Практичні завдання

1. Записати у словнику літературознавчих термінів визначення опорних понять теми.

2. Підготувати презентацію, присвячену літературній епосі або літературно-художньому напрямку.

Завдання для письмової роботи у гугл-формі

1. Світова література неможлива без ... літератур.

2. Що об'єднує авторів, творчість яких належить до одного літературно-художнього напрямку?

3. Назвіть найвпливовіші жанри античних епосу, лірики та драми.

4. Які риси літератури середньовіччя, на Ваш погляд, є визначальними?

5. Хто з письменників доби Відродження причетний до створення ренесансного роману?

6. У якій мистецькій епосі бачили взірець автори класицизму?

7. Онтологічна невпевненість, ускладнена метафоричність, гра віддзеркаленнями, заглибленість у релігійно-філософські проблеми – характерні ознаки літератури

8. Двосвіт – протиставлення реальної дійсності ідеалу – основа естетики
9. Соціально-психологічний роман – провідний жанр літератури
10. Назвіть найважливіші риси літератури постмодернізму.

Семінарське заняття № 10.

Підсумкове заняття. Літературознавча вікторина.

Питання до вікторини

1. Вираз «Найголовніше – бути майстерним в метафорах» належить... (Арістотелю).
2. Наведіть приклади літературних творів, у яких використовується прийом «текст у тексті»? До якого компонента художньої форми має стосунок цей прийом? (до композиції).
3. Назва якої з форм комічного етимологічно походить від грецького слова, що має значення «розривати м'ясо»? (сарказм).
4. Перекладіть з грецької мови слово «анаколуф» (непослідовний).
5. Перекладіть з грецької мови слово «катахреза» (зловживання).
6. У якого з літературних жанрів може бути «хвіст»? (сонет з кодою).
7. Герой якої всесвітньо відомої трагедії виступає в ролі постановника п'єси? Для чого він це робить? (Гамлет, «Мишоловка»).
8. Чому Гомера не можна назвати великим давньогрецьким письменником? (у момент створення поем писемності не існувало, вони побутували в усній формі, були створені у проміжок між складовим крито-микенським письмом 14-12 ст. до н.е. й виникненням грецького алфавіта у 8 ст. до н.е.).
9. Чим відрізняється ремарка від репліки? (мова персонажа і мова автора)
10. Який рід літератури виникає в епоху античності на основі культу бога Діоніса? (драма).
11. У якому жанрі написана ця поезія:

*Довгий, довгий шлях –
і ніхто не йде навстріч,
лиш осіння ніч...*

(хокку, Мацуо Басьо, переклад М. Лукаша).

12. У якому жанрі написана ця поезія:

*Розбивши глечика, я не журився дуже,
Бо дурню п'яному, звичайно, все байдуже.
І потай мовив глек: «Колись я був так само
Людиною, а ти – ти будеш глеком, друже!»*

(рубай, Омар Хаям, переклад В. Мисика).

13. У місті Житомирі є пам'ятники авторам літературних творів і персонажам літературних творів. Назвіть ці пам'ятники.

14. Назвіть імена й прізвища письменників, що уявляють собою кілька стоп (2 или 3) двоскладового чи трискладового віршованого розміру. Зробіть метричні схеми.

15. Поясніть, що таке плеоназм. Наведіть приклади плеоназму.

16. Що таке оксюморон? Наведіть приклади оксюморона.

17. Знайдіть тропи у фрагменті поезії М. Рильського:

*Рядами гордими, проречисто-німими
Стоять кругом книжки, нетлінні, мов краса,
Як мисль, як ідеал. Хто розмовляє з ними,
Для того все ясне: земля і небеса.*

18. Яким розміром написана поезія? (Гекзаметр та пентаметр. Елегічний двовірш).

*Дяка, о Музо, тобі, що живу я, страждання я зношу
І що це трудне життя не підломило мене.*

(Овідій. Переклад М. Зерова)

19. Які синтаксичні фігури ви бачите у поезії Василя Стуса:

*Сто дзеркал спрямовано на мене
В самоту мою і німоту.
Справді – тут? Ти – справді тут?
Напевне,
ти таки не тут. Таки не тут.
Де ж ти є? А де ж ти є? А де ж ти?
Досі свого зросту не досяг?*

*Ось він, довгожданий дощ (як з решета!) –
заливає душу всю в сльозах.
Сто твоїх конань... Твоїх народжень...
Страх як тяжко висохлим очам!
Хто єси? Живий чи мрець? Чи, може,
і живий, і мрець – і – сам-на-сам?*

20. Завершіть речення: «Формалісти стверджували, що форма літературного твору – це сукупність...» (прийомів).

21. Слово «силаба» в перекладі з латини означає... (склад).

22. Заменіть українським еквівалентом слово «версифікація» (віршування).

23. Яка країна є батьківщиною трагедії і комедії? (Давня Греція).

24. На зміну романтизму у другій половині XIX ст. прийшов у європейській літературі новий художній напрям - ... (реалізм).

25. Які образи-архетипи можна віднайти у сазі Джоан Ролінг про Гаррі Поттера? (дитя, мудрий старий, аніма, вода, світло, вогонь, тінь).

26. Назвіть літературні твори, назви яких пов'язані з іншими видами мистецтва («Собор Паризької Богоматері», «Портрет Доріана Грея», «Дон Жуан», «Романс про царівну-місяцівну»).

27. У концентричному сюжеті зав'язці передуює... (експозиція), а розв'язці... (кульмінація чи спад дії).

28. Наведіть приклад образу-символу у літературному творі.

29. Якщо символ близький до метафори, то емблема – до ... (метонімії). Наведіть приклади.

30. Підберіть риму до слова «твір» та охарактеризуйте риму, яку ви дібрали.

31. Скільки віршорядків у сонеті? (14).

32. У 1874 році Поль Верлен написав свою програмову поезію «Поетичне мистецтво». Ця поезія була створена через 200 років після одного дуже відомого естетичного трактату, з яким Верлен полемізував. Як називався цей трактат й хто був його автором? («Поетичне мистецтво», Ніколя Буало).

33. Слово «класицистичний» перекладається як... («взірцевий»).

34. Яку історичну епоху відкрили як своєрідний орієнтир романтики? (середньовіччя).

35. Яка літературна епоха тривала біля 15 століть? (античність).

36. Назва якого напрямку перекладається з португальської як «перлина неправильної форми»? (бароко).

37. Авангардизм був естетично радикальним відгалуженням... (модернізму).

38. До якого літературного напрямку належали Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Е. А. По, Ж. Санд? (романтизм).

39. Для якого літературно-художнього напрямку провідним був жанр соціально-психологічного роману? (реалізм).

40. До яких літературно-художніх напрямів належать наступні художні концепції особистості: людина-громадянин; людина-miteць; людина – член суспільства; людина – самотня і загублена в світі; людина, що грається.

41. До якого роду літератури належить байка?

42. Яким розміром написана поезія Ліни Костенко?

Пісенька з варіаціями

*І все на світі треба пережити,
І кожен фініш – це, по суті, старт,
І наперед не треба ворожити,
І за минулим плакати не варт.*

*Тож веселімось, людоньки, на людях,
Хай меле млин своєю одвічну дерть.
Застряло серце, мов осколок в грудях,
Нічого, все це вилікує смерть.*

*Хай буде все небачене побачено,
Хай буде все пробачене пробачено,
Хай буде вік прожито, як належить,
На жаль, від нас нічого не залежить...*

*А треба жити. Якось треба жити.
Це зветься досвід, витримка і гарт.
І наперед не треба ворожити,
І за минулим плакати не варт... (п'ятистопний ямб).*

43. Наведіть приклади ліро-епічних жанрів (балада, ліро-епічна поема).

44. До якого роду літератури належить байка? (до епосу).
45. У жанровій системі якого літературно-художнього напрямку виникає трагікомедія (бароко).
46. Прочитайте поезію напам'ять і запропонуйте Вашим суперникам визначити її розмір.
47. Задайте своє питання.
48. Намалюйте ілюстрацію до літературного твору так, щоб він міг бути впізнаний по цій ілюстрації.
49. Напишіть кілька рядків верлібром.
50. Знайдіть серед ваших імен та прізвищ такі, що утворюють кілька стоп двоскладового чи трискладового розміру. Зробіть схему.

Критерії оцінювання

1. Повна відповідь на питання оцінюється в 3 бали.
2. Неповна відповідь або суттєве доповнення до відповіді – 1 бал.
3. «Поетичне питання» – від 1 до 5 балів.
4. «Прозаїчне питання» – від 1 до 5 балів.
5. Ілюстрація до твору – від 1 до 10 балів.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Автором трактату «Поетика», який став вихідною точкою розвитку літературознавчої думки, був...

- А Піфагор;
- Б Демокрит;
- В Геракліт;
- Г Платон;
- Д Арістотель.

№ 2. Основою художнього мислення є...

- А слово;
- Б поняття;
- В образ;
- Г знак;
- Д символ.

№ 3. Думку про «неречовий» характер словесного образу, зверненого до уяви читача, вперше висловив...

- А Г. Е. Лессінг;
- Б Й. В. Гете;
- В Г. В. Ф. Гегель;
- Г Н. Буало;
- Д П. Верлен.

№ 4. Синтез реального (предметного) та ідеального (умовного), одиничного та загального, типового та індивідуального, раціонального й емоційного, об'єктивного й суб'єктивного передбачає...

- А слово;
- Б поняття;
- В художній образ;
- Г літературний твір;
- Д літературний жанр.

№ 5. Виокремлював у художньому образі зовнішню форму, внутрішню форму та значення...

- А Арістотель;
- Б Г. Е. Лессінг;
- В Г. В. Ф. Гегель;
- Г О. О. Потебня;
- Д Р. Інгарден.

№ 6. Аллегорія – це тип художнього образу, який передбачає ...

- А узагальнення;
- Б багатозначність;
- В повторюваність;
- Г деталізацію;
- Д інакомовлення.

№ 7. Повнота й ненадмірність, взаємозв'язок всіх елементів форми та змісту літературного твору в єдності художнього світу позначається поняттям...

- А художність;
- Б цілісність;
- В змістовність;
- Г умовність;
- Д оригінальність.

№ 8. Функція образів у науковому творі називається...

- А художньою;
- Б естетичною;
- В інформативною;
- Г ілюстративною;
- Д комунікативною.

№ 9. Розуміння того, що художня дійсність не збігається з реальною, має знакову природу, є конвенційною, виражається поняттям...

- А комунікативність;
- Б художність;
- В умовність;
- Г ілюстративність;
- Д виразність.

№ 10. Яку функцію літератури як мистецтва слова зумовлює адресованість літературного твору читачу, його діалогічний характер?

- А пізнавальну;
- Б естетичну;
- В виховну;
- Г гедоністичну;
- Д комунікативну.

№ 11. І предметом, і способом зображення в літературному творі є...

А характер людини;
Б мова і мовлення;
В реальна дійсність;
Г художній образ;
Д світогляд митця.

№ 12. Арістотель, «Поетика» якого відіграла особливу роль у становленні літературознавства, жив у...

А VI ст. до н.е.;
Б V ст. до н.е.;
В IV ст. до н.е.;
Г III ст. до н.е.;
Д II ст. до н.е.

№ 13. Автором праці «Історична поетика», у якій досліджується виникнення лірики, епосу й драми, їх поступове виокремлення з первісного синкретичного дійства, є...

А В. Грімм;
Б О. М. Веселовський;
В О. О. Потебня;
Г К. Леві-Стросс;
Д Р. Барт.

№ 14. Охарактеризував поезію як наслідування природі...

А Платон;
Б Арістотель;
В М. Буало;
Г Г. Е. Лессінг;
Д Г. В. Ф. Гегель.

№ 15. Перенесення значення з одного предмета (явища) на інше за подобою або контрастом називається...

А метафора;
Б метонімія;
В синекдоха;
Г епітет;
Д парафраз.

№ 16. В перекладі з грецької слово «символ» означає...

А інакомовлення;
Б знак;

В перенесення значення;
Г перебільшення;
Д очищення.

№ 17. В перекладі з грецької слово «архетип» означає...

А знак;
Б інакомовлення;
В наслідування;
Г першообраз;
Д слово.

№ 18. Сильне почуття, що проймає літературний твір, називається...

А пафос;
Б проблема;
В тема;
Г ідейно-емоційна оцінка;
Д тенденція.

№ 19. Предметний світ, композиція та художня мова – основні складники...

А змісту;
Б форми;
В авторської суб'єктивності;
Г жанру;
Д роду.

№ 20. Вперше співвіднесли фабулу й сюжет літературного твору...

А формалісти;
Б структуралісти;
В постструктуралісти;
Г представники рецептивної естетики;
Д новокритики.

№ 21. Повторюваний мотив, що проходить через весь твір, називається...

А архетипом;
Б символом;
В знаком;
Г лейтмотивом;
Д топосом.

№ 22. Художні час і простір у їх єдності називають..

- А лейтмотив;
- Б предметний світ;
- В сюжет;
- Г хронотоп;
- Д фабула.

№ 23. Принципи співвіднесення предметного та мовного рядів у літературному творі визначає...

- А фабула;
- Б сюжет;
- В композиція;
- Г хронотоп;
- Д жанр.

№ 24. Слово «метафора» в перекладі з грецької означає...

- А оборот мовлення;
- Б перенесення значення;
- В знак;
- Г першообраз;
- Д інакомовлення.

№ 25. Перенесення значення за суміжністю передбачає...

- А метафора;
- Б метонімія;
- В синекдоха;
- Г парафраз;
- Д епітет.

№ 26. Використання множини замість однини або навпаки з метою створення художнього образу називається...

- А метафора;
- Б метонімія;
- В синекдоха;
- Г парафраз;
- Д епітет.

№ 27. Порушення природного порядку слів у реченні називається...

- А інверсія;
- Б анафора;

В еліпс;
Г паралелізм;
Д епіфора.

№ 28. Асонанс та алітерація належать до...

А тропів;
Б фігур поетичного синтаксису;
В прийомів поетичної фонетики;
Г засобів метричної організації вірша;
Д засобів строфічної організації вірша.

№ 29. Метричне віршування виникає в епоху...

А античності;
Б середньовіччя;
В Відродження;
Г класицизму;
Д романтизму.

№ 30. Короткий склад, який у античній системі віршування стає мірою довгого складу (в одному довгому складі два коротких), називається ...

А стопа;
Б мора;
В клаузула;
Г рима;
Д цезура.

№ 31. Шестистопний метричний дактиль називається...

А пентаметр;
Б гекзаметр;
В елегічний двовірш;
Г александрійський вірш;
Д верлібр.

№ 32. Вірш, ритм якого задається рівною кількістю наголосів у співвідносних віршах, називається...

А тонічним;
Б силабічним;
В силабо-тонічним;
Г верлібром;
Д дольником.

№ 33. Двоскладова стопа з наголосом на першому складі називається ...

- А хорей;
- Б ямб;
- В дактиль;
- Г амфібрахій;
- Д анапест.

№ 34. Трискладова стопа з наголосом на другому складі називається...

- А хорей;
- Б ямб;
- В дактиль;
- Г амфібрахій;
- Д анапест.

№ 35. Співзвуччя закінчень віршованих рядів називається...

- А рима;
- Б цезура;
- В мора;
- Г клаузула;
- Д стопа.

№ 36. Позбавлений метричної організації вірш, заснований на русі інтонації, називається...

- А верлібр;
- Б дольник;
- В тонічний вірш;
- Г білий вірш;
- Д александрійський вірш.

№ 37. Закінчення віршованого ряду, починаючи з останнього наголошеного складу, називається...

- А мора;
- Б клаузула;
- В цезура;
- Г стопа;
- Д рима.

№ 38. Одиниця композиційної організації віршованого мовлення називається...

- А стопа;
- Б колон;
- В мора;
- Г строфа;
- Д вірш.

№ 39. Вірш, позбавлений рими, називається...

- А вільним;
- Б білим;
- В елегійним;
- Г александрійським;
- Д силабо-тонічним.

№ 40. Повторення близьких за значенням слів, що виражає наростання чи зменшення тієї чи іншої ознаки, називається...

- А інверсія;
- Б градація;
- В анафора;
- Г епіфора;
- Д паралелізм.

№ 41. Першим обґрунтував розподіл поетичних творів на епічні, ліричні та драматичні в залежності від способу наслідування природі...

- А Платон;
- Б Арістотель;
- В Г. В. Ф. Гегель;
- Г О. М. Веселовський;
- Д О. О. Потебня.

№ 42. Розповідь про події, що розгортаються у часі та просторі, проявляючи сутність характерів зображуваних персонажів, має на меті...

- А лірика;
- Б епос;
- В драма;
- Г лірична драма;
- Д епічна драма.

№ 43. Відтворення світу суб'єктивних переживань людини, різноманітних виявів її духовного життя передбачає...

А лірика;
Б епос;
В драма;
Г лірична драма;
Д епічна драма.

№ 44. Зображення дії, персонажів як діючих передбачає...

А лірика;
Б епос;
В драма;
Г лірична драма;
Д епічна драма.

№ 45. Слово «драма» в перекладі з грецької означає...

А слово;
Б стилістична фігура;
В дія;
Г визначення;
Д образ.

№ 46. На думку О. М. Веселовського, драма формується на основі культу давньогрецького бога...

А Пана;
Б Аполлона;
В Гермеса;
Г Діоніса;
Д Гефеста.

№ 47. Представником творчої пам'яті в процесі літературної еволюції потрібно вважати...

А рід;
Б жанр;
В слово;
Г образ;
Д твір.

№ 48. Який з наведених жанрів не є епічним?

А казка;
Б оповідання;
В повість;
Г сонет;

Д роман.

№ 49. Котрий з наведених жанрів не є ліричним?

А елегія;

Б ода;

В сонет;

Г епопея;

Д пісня.

№ 50. Який з перелічених жанрів не є драматичним?

А трагедія;

Б комедія;

В драма;

Г балада;

Д трагікомедія.

№ 51. Яка з наведених пар понять розкриває логіку розгортання літературного процесу?

А традиція та новаторство;

Б слово й образ;

В рід і жанр;

Г метафора й порівняння;

Д сюжет і фабула.

№ 52. Філософською основою естетики класицизму стала...

А філософія раціоналізму Р. Декарта;

Б німецька класична ідеалістична філософія;

В філософія позитивізму О. Конта;

Г філософія життя Ф. Ніцше;

Д філософія інтуїтивізму А. Бергсона.

№ 53. Філософською основою естетики романтизму стала...

А філософія раціоналізму Р. Декарта;

Б німецька класична ідеалістична філософія;

В філософія позитивізму О. Конта;

Г філософія життя Ф. Ніцше;

Д філософія інтуїтивізму А. Бергсона.

№ 54. Автором трактату «Поетичне мистецтво» – естетичного маніфесту класицизму – був...

А Ж.-Б. Мольєр;

Б М. Буало;
В П. Корнель;
Г Ж. Расін;
Д Р. Декарт.

№ 55. Епоха романтизму в європейській культурі продовжувалася протягом...

А XVIII ст..;
Б першої половини XIX ст..;
В другої половини XIX ст..;
Г першої половини XX ст..;
Д другої половини XX ст.

№ 56. Слово «модернізм» походить від французького слова, яке в перекладі означає...

А взірцевий;
Б примхливий;
В новий, сучасний;
Г передовий;
Д чуттєвий.

№ 57. Модернізм досягає свого розквіту у...

А другій половині XVIII ст..;
Б першій половині XIX ст..;
В другій половині XIX ст..;
Г першій половині XX ст..;
Д другій половині XX ст.

№ 58. Хто з перелічених авторів не причетний до розвитку європейського романтизму?

А Ж.-Б. Мольєр;
Б Д. Г. Байрон;
В А. Міцкевич;
Г В. Скотт;
Д В. Гюго.

№ 59. Жанр новели відрізняється від жанру оповідання...

А обсягом;
Б кількістю персонажів;
В кількістю подій;
Г тривалістю розгортання подій;

Д гостротою сюжету, несподіваністю розв'язки.

№ 60. Який з епічних жанрів зображає віддалене минуле, що сприймається як «золотий вік», події, важливі для долі цілого народу, героїчних особистостей, які не відокремлюють своїх інтересів від інтересів народного колективу?

- А героїчний епос;
- Б оповідання;
- В повість;
- Г роман;
- Д казка.

№ 61. Із кількох віршованих рядів має складатися класичний сонет?

- А 10;
- Б 11;
- В 12;
- Д 13;
- Г 14.

№ 62. Одночасно об'єктом та суб'єктом зображення у літературному творі є...

- А герой епічного твору;
- Б герой драматичного твору;
- В ліричний герой;
- Г герой автобіографічного твору;
- Д герой-оповідач в епічному творі.

№ 63. Слово «елегія» в перекладі з грецької означає...

- А похвала;
- Б скарга;
- В весільний обряд;
- Г пісня;
- Д напис.

№ 64. Трагедія та комедія виникають в епоху...

- А античності;
- Б середньовіччя;
- В Відродження;
- Г класицизму;
- Д Просвітництва.

№ 65. Драма (у вузькому значенні слова) виникає в епоху...

- А античності;
- Б середньовіччя;
- В Відродження;
- Г класицизму;
- Д Просвітництва.

№ 66. Художнім зображенням особистості у її зв'язках із суспільним життям, історичними обставинами займається...

- А класицизм;
- Б романтизм;
- В реалізм;
- Г символізм;
- Д модернізм.

№ 67. Слово «авангардизм» в перекладі з французької означає...

- А майбутнє;
- Б враження;
- В вираження;
- Г передовий загін;
- Д новий, сучасний.

№ 68. Протиставлення реальної дійсності й ідеалу є характерним для творів...

- А класицистів;
- Б просвітників;
- В романтиків;
- Г реалістів;
- Д модерністів.

№ 69. Конфлікт між почуттям та обов'язком вирішували на користь обов'язку...

- А класицисти;
- Б просвітники;
- В романтики;
- Г реалісти;
- Д модерністи.

№ 70. Вважали, що література повинна повчати, розважаючи, виховувати людину, щоб змінити життя на краще...

- А просвітники;

- Б романтики;
- В реалісти;
- Г модерністи;
- Д постмодерністи.

№ 71. Соціально-психологічний роман, оповідання, драма – найхарактерніші жанри...

- А романтизму;
- Б реалізму;
- В символізму;
- Г модернізму;
- Д постмодернізму.

№ 72. Виключний, особливий герой, який розкривається у виключних, незвичних обставинах, характерний для літератури...

- А класицизму;
- Б Просвітництва;
- В романтизму;
- Г реалізму;
- Д модернізму.

№ 73. Роман і новела набувають особливого значення в епоху...

- А античності;
- Б середньовіччя;
- В Відродження;
- Г бароко;
- Д класицизму.

№ 74. Суворі ієрархії літературних жанрів – характерна ознака літератури...

- А середньовіччя;
- Б класицизму;
- В Просвітництва;
- Г романтизму;
- Д реалізму.

№ 75. Експерименти в галузі художньої форми, тяжіння до фантастики та міфу, трагічне світосприйняття, песимістичний погляд на долю людини у сучасному світі характерні для літератури...

- А класицизму;
- Б романтизму;

В реалізму;
Г модернізму;
Д постмодернізму.

№ 76. Гра, цитатність, колажність, інтертекстуальність, прагнення зруйнувати кордон між високою літературою та масовою, між художньою та науковою творчістю характерні для літератури...

А класицизму;
Б Просвітництва;
В романтизму;
Г модернізму;
Д постмодернізму.

№ 78. Жанри історичного роману й ліро-епічної поеми виникають в епоху...

А класицизму;
Б Просвітництва;
В романтизму;
Г реалізму;
Д модернізму.

№ 79. Авторський коментар щодо висловлень та дій персонажів у драмі називається...

А репліка;
Б ремарка;
В з'ява;
Г сцена;
Д картина.

№ 80. Слово «лірика» походить від назви...

А старовинного обрядового дійства;
Б одного з древньогрецьких міст;
В давнього музичного інструменту;
Г одного з античних богів;
Д культу давньогрецького бога.

ПОЕТИЧНІ ТЕКСТИ ДЛЯ АНАЛІЗУ

*Стояла я і слухала весну,
Весна мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну
То знов таємно-тихо шепотіла.*

*Вона мені співала про любов,
Про молодощі, радощі, надії,
Вона мені переспівала знов
Те, що давно мені співали мрії.*
(Леся Українка)

*Моя любя зоря ронить в серце мені,
Наче сльози, проміння тремтяче,
Рвуть серденько моє ті проміння страшні...
Ох, чого моя зіронька плаче!*
(Леся Українка)

*Я сьогодні в тузі, в горі,
Мов у важкім сні, –
Отруїли ясні зорі
Серденько мені.*
(Леся Українка)

*Я блукав колись по ріднім краю
Раю.
І шукав на сім земнім падолі
Долі.
Приблудився під стріхату
Хату.
Там дівчину стрів я винозірку
Зірку.
Промінь ясний ті дівочі
Очі.
Подала мені пом'яту
М'яту.
І на тій моїй пригоді*

Годі.
(Леся Українка)

*Дяка, о Музо, тобі, що живу я, страждання я зношу
І що це трудне життя не підломило мене.*
(Овідій. Переклад М. Зерова)

*Догорають поліна в печі,
Попеліє червоная грань...
У задумі сиджу я вночі
І думок сную чорну ю ткань.*

*І коли ж то той жар догорить,
Що ятриться у серці мені?
І чи скоро-то горе згасить
В моїм мізку думки огняні?...*
(Іван Франко)

*Під пнем перегнилим в болоті гнилому
Вертаються, клубляться дрібні черв'яки:
І вродились, вирости ї гинуть у ньому,
А другі їх тілом живуть залюбки.*

*І сниться їм, бідним, у пільмі кромішній:
Десь сонце горить у всім чарі весни,
А в сонця промінні, у радості вічній
Гуляють і золотом сяють вони.*

*Ті сні свої черви складали в системи
З заключенням: так є найліпше, як є;
Читали промови, співали поеми
Про гарне, щасливе в болоті життя.*

*Втім люди той пень відвалили ї поперли,
І дійснеє сонце вказалось з-за мли;
На сонце те глигнули черви ї померли
І, мручи, убійчеє світло кляли.*
(Іван Франко)

Чорніє лід біля трамвайних колій,
Синіє в темних вулицях весна;
Мого юнацтва радість осяйна
Встає назустріч нинішній недоли.

"Це справді ти? В якій суворій школі
Так без жалю розвіялась вона,
Твоя веселість буйно-голосна?
Які смутять тебе нудьга і болі?

А згадуєш, яке тоді було
Повітря? Небо? Гусяче крило,
Здається, з нього пил і бруд змітало.

Як лід дзвенів, як споро танув сніг,
І як того, що звалось "замало",
Тепер би й сам ти витримав не зміг!
(Микола Зеров)

ВЕРГІЛІЙ

Мужик із Мантуї, повільний і смаглявий,
З дитинства ніжного колисаний селом,
Звеличив кий, і плуг, і мідяний шолом,
І знявся до вершин нечуваної слави,

Бо крізь огонь і дим усобиці іржавий
Побачив краций вік і проспівав псалом,
Як спочиває світ під цезарським орлом
У лагіднім ярмі безсмертної держави.

Той час минув — і Рим, і цезарів діла
Рука історії до трун поволокла,
Де сплять усіх часів ілюзії й корони.

Та він живе, і дзвін гучних його поем
Донині сниться нам риданнями Дідони,
Бряжчанням панцирів і сплесками трирем.
(Микола Зеров)

Анхізів син, вклонившись богині,
Поглянув їй, окрилений, услід:
Рожева хмарка крізь гірлянди віт
Пішла від нього у простоти сині.

Це ж нею дихав і сміявся світ,
Це ж їй молились зграї лебедині.
Їй, що вродилась у прибрежній піні
І що міцніша за міцний граніт.

Еней ще чув гарячої долоні
Безсмертний дотик на своїм чолі,
А в морі хвилі гналися, мов коні,

Гойдалися троянські кораблі,
І ряд очей, прихильних і ворожих,
На них дивився із чертогів божих.
(Максим Рильський)

Ключ у дверях задзвенів. Самота, працююча й спокійна,
Світить лампаду мою і розкладає папір.
Вбога герань на вікні велетенським росте баобабом,
По присмерковій стіні дивний пливе корабель.

Ніби крізь воду вчуваються крики чужинців-матросів,
Вітер прозорий мене вогким торкає крилом,
Розвеселяє вітрила, гаптовані шовком гарячим,
І навіва з островів дух невідомих рослин.
(Максим Рильський)

В високій келії, самотно-таємничій,
Де тіні вічні спинились у кутках,
Сиджу за книгою. Ніхто мене не кличе,
І до людей давно уже згубив я шлях.

Рядами гордими, проречисто-німими
Стоять кругом книжки, нетлінні, мов краса,
Як мисль, як ідеал. Хто розмовляє з ними,

Для того все ясне: земля і небеса.

І чарівницькі скрізь чудні стоять прилади,
І вищого огню блакитнее крило,
Мов одблиск сяєва взискуємого града,
Освітлює моє натружене чоло...

(Максим Рильський)

Лягла зима. Завіяло дороги.
Тремтять хати від холоду. Клуні
Ховають жито миршаве і вбоге,
Мороз погрози пише на вікні.
О, бідний той, хто крізь завої сині
Іде самотньо, мовчки, без мети:
Лише гуртом і пущі, і пустині
З піснями, з гуком можна перейти...

(Максим Рильський)

Не дивися так привітно
Яблуневоцвітно
Стигнуть зорі, як пшениця:
Буду я журиться.

Не милуй мене шовково,
Ясно-соколово.
На схід сонця квітнуть рожі:
Будуть дні погожі.

На схід сонця грають грози —
Будуть знову сльози!
Встала мати, встали й татко:
Де ластовенятко?

А я тут, в саду, на лавці,
Де квітки-ласкавці...
Що скажу їм? — все помітно:
Яблуневоцвітно.

(Павло Тичина)

Блакить мою душу обвіяла,
Душа моя сонця намріяла,
Душа причастилася кротості трав –
Добридень я світу сказав!

Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, маюють, квітують поля –
Добридень тобі, Україно моя!

(Павло Тичина)

Я знаю:
Перекують на рала мечі.
І буде родюча земля –
Не ця.
І будуть одні ключі
Одмикати усі серця.

Я знаю! І буде так:
Пшеницями зійде кров,
І пізнають, яка на смак
Любов.

Вірю.
(Євген Плужник)

Знаю, сіренький я весь такий,
Мов осінній на полі вечір...
– Тягарем минулі віки
На стомлені плечі!

Серце здушили мені – мовчи!
О, майбутнє моє прекрасне!
Чуло серце тебе вночі,
Що ж, – нехай собі серце гасне!

Хтось розгорне добу нову –
І не біль, і не гнів, не жертва!

*Воскресінням твоїм живу,
Земле мертва!
(Євген Плужник)*

*Одірвались від днів слова,
В'януть собі по книжках, а у днях ?
мов у темному лісі!
Радість у мене нова:
Дощ осінній по стрісі.*

*Брежете ви, кому ясно усе!
Перед мрією всі ми ниць!*

*Дні! який це музей
Дрібниць!
(Євген Плужник)*

*Долі моєї ціна –
У повітовому місті осінь,
А вона витягла серце, – на!
– Неціловане й досі!*

*От і упала на неї тінь!
От і знесилів.
Мало, мало хотінь!
– Сили!*

*А коли ж сила уся –
Шклянка насіння?
Хоч би вже спокій мені засяв,
Весно моя осіння!
(Євген Плужник)*

*І день, і ніч, і мить, і вічність,
і тиша, і дев'ятий вал –
твоїх очей магічна ніжність
і губ розплавлений метал.*

*В ніч високосного притулку –
коли йде обертом земля –
ти до плеча мене притулиш
безсмертним рухом скрипаля.*

(Ліна Костенко)

*Красива осінь вишиває клени
Червоним, жовтим, срібним, золотим.
А листя просить: – Виший нас зеленим!
Ми ще побудем, ще не облетим.*

*А листя просить: – Дай нам тої втіхи!
Сади прекрасні, роси – як вино.
Ворони п'ють надкльовані горіхи.
А що їм, чорним? Чорним все одно.*

(Ліна Костенко)

*Осінній день, осінній день, осінній!
О синій день, о синій день, о синій!
Осанна осені, о сум! Осанна.
Невже ця осінь, осінь, о! – та сама.
Останні айстри горілиць зайшлися болем.
Ген килим, витканий із птиць, летить над полем.
Багдадський злодій літо вкрав, багдадський злодій.
І плаче коник серед трав – нема мелодій.*

(Ліна Костенко)

*В мені уже народжується Бог
і напівпам'ятний, напівзабутий,
немов і не в мені, а скраю смерти,
куди живому зась – мій внук і прадід –
пережидає, заки я помру.
Я з ним удвох живу. Удвох існую,
коли нікого. І гримить біда,
мов канонада. Він опорятуюнок,
я ж білоусто мовлю: порятуй,
мій Господи. Опорятуй на мить,*

*а далі я, оговтаний, врятую
себе самого сам. Самого – сам...
(Василь Стус)*

*Вихвалять, і славити, й кричати,
Роздувати фіміамів дим –
Геніїв між нами небагато,
То чому б не поклонятись їм!
Але я зібрав би всіх титанів
І сказав би, знявши капелюх:
Я не буду вам співать неанів
І хвальбою лоскотати слух.
Ви усі розумні та відверті,
Тож скажіть по щирості мені:
Хто й за що вам дарував безсмертя,
Хто й за що продовжив ваші дні?...
(Василь Симоненко)*

*Берези, в снігу занімілі,
Іній на вітах слізьми,
Про що ви мрієте, білі?
– Про сонце мріємо ми...
Дуби в крижаній кольчужі,
Одягнуті в сиві шовки,
Про що замислились, друзі?
– Про сонце наші думки...
(Василь Симоненко)*

*Між думками зчинилися галас і бійка.
Вгамувати не сила їх пристрасть і шал.
Я вважав: ти пряма, як лінійка,
Загадкова й байдужа, немов інтеграл.
Ніби формула точна. Ніби формула груба.
Ти схиляєшся сухо над жовтим столом.
Та чому ж в інтеграла є очі і губи,
А від формули віє дівочим теплом?
(Василь Симоненко)*

Я прийду уже з посрібленими скронями,
Обважнілий під умовностями й узами,
В той завулок з тополиними колонами,
Що тече мені під серце, наче музика.

Під ворітьми, де літа мої проходили,
Я об спогади спіткнувся, мов загнuzданий.
І хлюпне мені тремкою прохолодою
Твоїх пальців лебедино-біла музика...

(Борис Олійник)

Нашої заслуги в тім не бачу,
Нашої не знаю в тім вини,
Що козацьку бунтівливу вдачу
Нам лишили предки з давнини.
Нам і те не добавляє слави,
Що вони од чужоземних сил
Заступили землю кучеряву
Горами високими могил.
Бо коли, закохані в минуле,
Прокунаєм свій великий час,
Наша лінь нікого не розчулить,
Слава ж та відмовиться від нас.
Спогади докучливі, як нежить,
Що тій славі принесуть нове?
Тільки тим історія належить,
Хто сьогодні бореться й живе.

(Василь Симоненко)

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Літературознавство як філологічна дисципліна. Базові та допоміжні літературознавчі дисципліни.
2. Літературознавство серед інших наук. Зв'язок науки про літературу з іншими науковими дисциплінами.
3. Проблема літературознавчої термінології та методології. Основні методи літературознавства.
4. Мистецтво серед інших видів людської діяльності. Образ у науці та мистецтві. Особливості художнього образу.
5. Основні закони художності.
6. Художня література як мистецтво слова. Література серед інших видів мистецтва.
7. Предмет та функції літератури як мистецтва слова.
8. Походження художнього мислення. Розподіл літератури на роди.
9. Художній образ як універсальна категорія мистецтва. Образ і знак.
10. Специфіка словесного образу. О. Потебня про структуру слова й образу.
11. Роль творчої фантазії у процесі створення й розуміння художнього образу. Словесно-художній образ як синтез матеріального й ідеального, конкретного й абстрактного, об'єктивного й суб'єктивного, раціонального й емоційного.
12. Типи образів за предметністю, умовністю, за ступенем смислового узагальнення.
13. Категорія «мімезис» у «Поетиці» Арістотеля. Арістотель про предмет, способи й засоби наслідування.
14. Визначення трагедії у трактаті Арістотеля. Зіставлення трагедії й епопеї. Виникнення трагедії й комедії. Побудова трагедії: зовнішня та внутрішня будова. Фабула в трагедії.
15. Арістотель про катарсис як очищення через страх та співчуття.
16. Літературний твір як поле діалогічної зустрічі автора й читача. Проблема автора у сучасному літературознавстві.
17. Основні теорії літературного твору. Цілісність літературного твору як літературознавча проблема.

18. Змістовна сторона літературного твору: тематика, проблематика, ідейно-емоційна оцінка, пафос, ідея.

19. Проблема єдності змісту та форми в літературному творі. «Форма» як концептуальне поняття російського формалізму.

20. Предметний світ, композиція й художня мова як основні компоненти художньої форми.

21. Семіотична (знакова) природа літературного твору. Поняття «текст» у сучасному літературознавстві.

22. Можливості наукового пізнання літературного твору як художнього цілого. Аналіз та інтерпретація.

23. Сюжет як основа предметного світу твору. Сюжет і фабула.

24. Сюжет як медіація людини і світу, художнє осмислення буття людини у світі. Персонажі та їх ціннісні орієнтації.

25. Концентричний та хронікальний типи сюжету. Елементи сюжету.

26. Мотив у літературному творі. Мотив та лейтмотив.

27. Поняття про композицію літературного твору. Предметна та текстуальна композиція. Основні елементи предметної та текстуальної композиції.

28. Значення «точки зору» в поетиці композиції.

29. Художні час та простір. Поняття «хронотоп».

30. Мова художньої літератури як одна з мов духовної культури.

31. Номінативна й лексико-експресивна функція художньої мови.

32. Художні тропи: метафора, метонімія, синекдоха, парафраз, епітет, порівняння.

33. Види словесно-предметного інакомовлення: уособлення, образний паралелізм, розгорнуте порівняння, образи-символи, образи-алегорії, образи-емблеми, гіперболи й літоти.

34. Інтонаційно-синтаксична виразність художньої мови. Синтаксичні фігури поетичної мови.

35. Поетична фонетика (асонанс, алітерація, звуконаслідування).

36. Ритмічна основа віршованої мови. Ритм вірша та ритм прози. Ритм та метр (як міра ритму).

37. Антична система віршування. Поняття про стопу, мору й цезуру. Гекзаметр й пентаметр.

38. Тонічна система віршування й усна народна поезія.

39. Структурні особливості силабічного вірша.
40. Силабо-тонічна система віршування. Основні розміри вірша (ямб, хорей, дактиль, анапест, амфібрахій). Верлібр та дольниКиїв
41. Рима та її види. Типи клаузул. Типи римування. Поняття про білий вірш.
42. Поняття строфи та види строф.
43. Поняття про літературний рід як сталий тип поетичної структури. Розподіл літератури на роди.
44. Епос, лірика й драма, їх основні властивості. О. Веселовський про походження епосу, лірики й драми.
45. Міжродові (синтетичні) форми. Їх значення.
46. Поняття про літературний жанр. Структура жанру.
47. Епічні жанри: епопея, роман, повість, оповідання, казка, байка й т.п.
48. Ліричні жанри: ода, елегія, сонет, пісня й т.п.
49. Драматичні жанри: трагедія, комедія, драма й т.п.
50. Поняття про жанрову еволюцію. Динамічна природа літературного жанру. Жанрова диференціація та жанрова дифузія.
51. Поняття про літературний процес та основні фактори його розгортання. Світова література й літератури національні.
52. Проблема періодизації в історії літератури. Основні літературні епохи (періоди).
53. Поняття про літературний напрям. Літературні течії та школи, їх роль в історії літератури.
54. Естетика класицизму.
55. Трактат Н. Буало «Поетичне мистецтво» як взірець нормативної поетики.
56. Естетика романтизму.
57. Реалізм: естетичні принципи, художні відкриття.
58. Модернізм в історії європейського мистецтва.
59. Естетичні основи постмодернізму.
60. Проблема співвіднесення традицій й новаторства у розвитку світової літератури.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. «Автор – твір – читач»: збірник наукових праць / ред. кол.: Є. М. Черноіваненко, Н. М. Шляхова, М. В. Пащенко. Одеса: Астропринт, 2012. 240 с.
2. Астрахан Н. І. Буття літературного твору: Аналітичне та інтерпретаційне моделювання : монографія. Київ : Академвидав, 2014. 432 с. (Серія «Монограф»).
3. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
4. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.
5. Галич О. А. Історія літературознавства : підручник для студ. вищ. навч. закл.; голов. ред. А. С. Мнишенко. Київ : Либідь, 2013. 392 с.
6. Ференц Н. С. Теорія літератури і основи естетики : навчальний посібник. Київ : Знання, 2014. 511 с. (Вища освіта ХХІ століття).

Додаткова:

1. Бураго С. Б. Мелодия стиха (Мир. Человек. Язык. Поэзия). Киев : Collegium, 1999. 350 с. [застаріле джерело](#)
2. Вязовський Г. А. Творчий процес. Психологія творчості. *Книга на пошану пам'яті Григорія Андрійовича Вязовського*. Одеса : Друкарський дім Південь друк, 2010. 335 с
3. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн = The Post-Chornobyl Library. Ukrainian Literary Postmodernism. Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту, Ін-т критики. Київ : Критика, 2005. 263 с.
4. Гундорова Т. Проявлення слова: дискурсія раннього українського модернізму. Вид. друге, перероб. та доп. Київ : Критика, 2009. 448 с.
5. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Львів : Літопис, 2004. 384 с.
6. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. Київ : Основи, 1998. 658 с. [застаріле джерело](#)

7. Кодак М. П. Авторська свідомість і класична поетика. Київ : ПЦ «Фоліант», 2006. 336 с.
8. Зеров Микола. Українське письменство / Упоряд. Микола Сулима. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2003. 1301 с.
9. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. Львів : Літопис, 2004. 352 с.
10. Качуровський І. Поетичні та віршознавчі заповіді Ігоря Качуровського. До 100-річчя від дня народження. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 272 с.
11. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Книга 1. Література європейського середньовіччя. Київ : Києво-Могилянська академія, 2005. 384 с.
12. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Книга 2. Засади наукового літературознавства. Жанри нового письменства. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 376 с.
13. Козлик І. В. Теоретичне вивчення філософської лірики і актуальні проблеми сучасного літературознавства : монографія. Івано-Франківськ : Поліскан ; Гостинець, 2007. 591 с.
14. Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А. Цяпи. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.
15. Методологічні аспекти літературознавчого синтезу: Зб. наук. праць на пошану професора Нонни Шляхової з нагоди її 75-річчя. Одеса : Астропринт. 2008. 376 с.
16. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики : навч. посіб. Київ : Академія, 2010. 520 с. (Серія «Альма-матер»).
17. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 347 с.
18. Нямцу А. Е. Архетипические модели в современном литературном контексте : уч. пос. Черновцы : Рута, 2006. 72 с.
19. Павличко С. Методологічна ситуація в сучасному українському літературознавстві. *Слово і час*. 1993. № 3. С. 46–50. [застаріле джерело](#)
20. Пащенко М. В. Вивчення форм метафоризації в епічному творі: Навчальний посібник / авт.-укл. М. В. Пащенко; відп. ред. Н. М. Шляхова. Одеса : Астропринт, 2014. 152 с.

21. Постколоніалізм. Генерації. Культура / За ред. Тамари Гундорової та Агнешки Матусяк. Київ : Лаурус, 2015. 336 с. (Серія «Теоретичні ревізії», вип. 4).

22. Сивокінь Г. М. У вимірах сприймання: теоретичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій. Київ : Фенікс, 2006. 304 с.

23. Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / Упор. Б. Бакули; за заг. ред. В. Моренця; Пер. з польськ. Київ С. Яковенка. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 531 с.

24. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

25. Ткачук М. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль : ТНПУ, Медобори, 2007. 464 с.

26. Фуко М. Що таке автор? *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* Львів: Літопис, 2002. С. 598–613.

27. Шляхова Н. М. Еволюція форм художнього узагальнення : навчальний посібник. Київ Вид. 2-е, доповн. Одеса : Астропринт, 2011. 152 с.

Інтернет-джерела:

1. Безпечний І. Теорія літератури. URL : <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/7756/file.pdf>

2. Качуровський І. Метрика. Київ : Либідь, 1994. 120 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk591846.pdf>

3. Качуровський І. Строфіка. Мюнхен : Інститут літератури імені М. Ореста, 1967. 350 с. URL : <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1055/file.pdf>

4. Літературознавча методологія. URL : <https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/literaturoznavcha-metodologiya/>

5. 82.0 (075.8) Теорія літератури. Підручники і посібники для вищих навчальних закладів. URL : http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription?topic_id=113296

6. Теорія літератури. Сайт Ігоря Папуші. URL : <https://papusha.at.ua/index/0-6>

Навчальне видання

Астрахан Наталя Іванівна
Зелінська Наталія Миколаївна

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ІЗ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ